

ПОРЯДОК
розслідування та ведення обліку
нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що сталися з працюючими, самозайнятими особами та з особами, які забезпечують себе роботою самостійно.

2. Вимоги цього Порядку поширюються на всіх юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, на всіх працюючих, самозайнятих осіб та на осіб, які забезпечують себе роботою самостійно.

Розслідування нещасних випадків та професійних захворювань, що сталися з працівниками, які перебували у відрядженні за кордоном, проводиться згідно з цим Порядком, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

3. Визначення основних понять та термінів, які вживаються у цьому Порядку.

Аварія – небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території суб'єкта господарювання загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище.

Безпосередній керівник робіт – спеціаліст, фахівець відповідної кваліфікації, який надає завдання працівнику на виконання робіт і здійснює особистий контроль за ходом виконання робіт та дотриманням заходів безпеки на робочих місцях.

Гостре професійне захворювання (отруєння) – захворювання (або смерть), що виникло після однократного (впродовж не більше як однієї робочої зміни) впливу на працівника шкідливих факторів фізичного, біологічного та хімічного характеру.

Груповий нещасний випадок – нещасний випадок, що стався одночасно з двома і більше працівниками незалежно від ступеню тяжкості отриманих травм.

Медичний висновок – висновок у формі рішення лікарсько-консультативної комісії (лікарсько-експертної комісії) закладу охорони

здоров'я (у разі нещасного випадку та гострого професійного захворювання (отруєння) та висновок у формі рішення лікарсько-експертної комісії закладу охорони здоров'я (у разі хронічного професійного захворювання (отруєння) за місцем амбулаторного обліку, лікування або обстеження потерпілого про встановлення зв'язку погіршення стану здоров'я працівника з впливом на нього важкості та напруженості трудового процесу, небезпечних, шкідливих виробничих факторів, психоемоційних причин або протипоказань за станом здоров'я виконувати роботу.

Нещасний випадок – обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків або в дорозі (на транспортному засобі підприємства чи за дорученням роботодавця), внаслідок яких зафіксовано шкоду здоров'ю, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання (отруєння) та інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контакту з представниками тваринного і рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення, а також настання смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

Прихований нещасний випадок на виробництві – нещасний випадок, про який роботодавець не повідомив у встановлений цим Порядком строк відповідні органи і установи та не організував проведення розслідування комісією підприємства або безпідставно визнаний, як нещасний випадок невиробничого характеру.

Територія підприємства – земельна ділянка, яка надана у користування, а також ділянка, яка віднесена до території підприємства згідно з рішенням відповідного органу місцевої влади та виробничі, адміністративні і побутові приміщення, будівлі, споруди, розміщені на цій земельній ділянці, в яких здійснюється виробнича діяльність.

Інші терміни цього Порядку, вживаються у значеннях, наведених у Кодексі законів про працю України, Податковому кодексі України, Законах України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Організація розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь)

4. Про кожний нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа – свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити безпосереднього керівника

робіт, службу охорони праці підприємства або іншу уповноважену особу підприємства та вжити можливих заходів, необхідних для надання допомоги потерпілому.

5. Безпосередній керівник робіт, спеціаліст служби охорони праці підприємства чи інша уповноважена особа підприємства, зобов'язані:

терміново організувати надання першої долікарської допомоги потерпілому та забезпечити, у разі потреби, його доправлення до закладу охорони здоров'я;

негайно повідомити роботодавця про те, що сталося;

зберегти до прибуття комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) обстановку на робочому місці, машини, механізми, обладнання, устаткування у такому стані, в якому вони були на момент нещасного випадку, якщо це не загрожує життю чи здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків або порушення виробничих процесів.

6. Заклад охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) зобов'язаний невідкладно передати з використанням засобів зв'язку (факс, телефонограма, електронна пошта) та, впродовж доби на паперовому носії, екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) на виробництві за формою згідно з додатком 1:

підприємству, де працює потерпілий, або на якому він виконував роботу;

територіальному органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування за місцем настання нещасного випадку (далі – робочий орган Фонду).

7. ЗОЗ повинен провести необхідні дослідження для визначення наявності в організмі потерпілого алкоголю (наркотичних засобів чи отруйних речовин) та визначити ступінь його сп'яніння.

Відповідний висновок чи витяг з протоколу (із окремим позначенням у разі відмови потерпілого визначити ступінь сп'яніння), довідку із зазначенням діагнозу та його коду згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) та висновок про ступінь тяжкості травми згідно з Класифікатором розподілу травм за ступенем тяжкості, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ), ЗОЗ безоплатно надає впродовж однієї доби, з моменту одержання запиту від роботодавця та/або голови комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння).

8. У разі отримання інформації про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) від безпосереднього керівника робіт, закладу охорони здоров'я, заяви потерпілого, членів його сім'ї чи уповноваженої ним особи тощо, роботодавець зобов'язаний, впродовж двох годин, повідомити з використанням засобів зв'язку, та не пізніше наступного робочого дня, надати на паперовому носії, повідомлення згідно з додатком 2 (далі – Повідомлення

про нещасний випадок).

У разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) з самозайнятою особою, особою, яка забезпечує себе роботою самостійно або яка фактично допущена до роботи, Повідомлення про нещасний випадок надається керівником підприємства, представником орендодавця, балансоутримувача тощо, на території (об'єкті) якого стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння).

Повідомлення про нещасний випадок надається за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі настання нещасного випадку внаслідок події, (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів – за місцем знаходження підприємства:

територіальному органу Держпраці;

робочому органу Фонду;

керівнику підприємства, на території якого стався нещасний випадок, якщо потерпілий є працівником іншого підприємства;

керівнику первинної організації профспілки (незалежно від членства потерпілого в профспілці), а у разі відсутності профспілки – уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці;

органу управління підприємства (у разі його наявності);

органу Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) у разі, якщо нещасний випадок стався внаслідок пожежі.

Якщо нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) підлягає спеціальному розслідуванню, відповідно до пункту 10 Порядку, Повідомлення про нещасний випадок додатково надсилається:

місцевій державній адміністрації або органу місцевого самоврядування (у разі відсутності органу управління підприємства);

органу галузевої профспілки вищого рівня, а у разі його відсутності – територіальному профоб'єднанню;

органу досудового розслідування.

Для випадків, що підлягають спеціальному розслідуванню, у Повідомленні про нещасний випадок, який надається територіальному органу Держпраці, роботодавцем зазначаються кандидатури представників підприємства та органу його управління (із зазначенням їх прізвищ, імен, по батькові, посад, контактних телефонів) для включення їх до складу спеціальної комісії.

9. Розслідування (спеціальне розслідування) проводиться у разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), у тому числі про який своєчасно не повідомлено роботодавця, чи внаслідок якого втрата працездатності потерпілого настала не одразу.

Строк давності для розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві становить 3 (три) роки з моменту їх настання.

У разі встановлення факту нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) рішенням суду, розслідування проводиться незалежно

від дати його настання.

10. Спеціальному розслідуванню підлягають:
- нещасні випадки із смертельними наслідками;
 - групові нещасні випадки;
 - випадки смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків;
 - гострі професійні захворювання (отруєння), що призвели до тяжких чи смертельних наслідків;
 - нещасні випадки, факт настання яких встановлено у судовому порядку, а підприємство ліквідовано без правонаступника;
 - нещасні випадки, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого;
 - випадки зникнення працівника під час виконання трудових (посадових) обов'язків;
 - нещасні випадки з фізичними особами-підприємцями, самозайнятими особами та особами, які забезпечують себе роботою самостійно;
 - нещасні випадки, що сталися з особами, які фактично допущені до роботи, або у разі встановлення у судовому порядку, що такі відносини фактично є трудовими.

Розслідування нещасних випадків, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, може проводитися комісією підприємства у разі надання територіальним органом Держпраці письмового доручення роботодавцю.

Віднесення нещасних випадків до таких, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, здійснюється на підставі висновку про ступінь тяжкості травми згідно з Класифікатором розподілу травм за ступенем тяжкості, затвердженим МОЗ.

11. Нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), які сталися з працівниками підприємств, їх філій, представництв та інших відокремлених і структурних підрозділів під час виконання трудових обов'язків (за винятком катастрофи, аварії чи події під час руху транспортних засобів усіх видів) за межами області, де суб'єкт господарювання пройшов державну реєстрацію, як юридична особа, або фактично знаходиться, розслідуються за місцем їх настання.

12. Комісією підприємства проводяться розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), які не підлягають спеціальному розслідуванню.

Комісія утворюється наказом роботодавця впродовж 1 (одного) робочого дня після отримання інформації про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) від безпосереднього керівника робіт, закладу охорони здоров'я, заяви потерпілого, членів його сім'ї чи уповноваженої ним особи.

13. До складу комісії підприємства входять:

- керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку

роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії);
представник роботодавця;
представник первинної організації профспілки (у разі її відсутності – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці).

До складу комісії не може входити безпосередній керівник потерпілого.

В роботі комісії має право брати участь представник робочого органу Фонду.

14. У разі, коли нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) сталося з працівником самозайнятої особи, у якої відсутня необхідна кількість працівників для утворення комісії, розслідування проводиться комісією за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), до складу якої входять представники:

місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування (голова комісії);

профспілки, членом якої є потерпілий або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки;

самозайнятої особи (штатний або у разі недостатньої кількості працівників на підприємстві – сторонній спеціаліст на договірних засадах, який має відповідну підготовку з охорони праці);

підприємства, на території (об'єкті, ділянці) якого стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння).

Облік таких нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруень) та вжиття заходів щодо запобігання аналогічних випадків здійснюється органами місцевої державної адміністрації або місцевого самоврядування.

В роботі комісії має право брати участь представник робочого органу Фонду.

15. Спеціальне розслідування проводиться комісією, утвореною територіальним органом Держпраці (далі – спеціальна комісія), впродовж 1 (одного) робочого дня після отримання від роботодавця письмового Повідомлення про нещасний випадок або за інформацією, отриманою з інших джерел (органу досудового розслідування, звернень потерпілого або членів його сім'ї чи уповноваженої ними особи, первинних організацій та територіальних об'єднань профспілок).

16. До складу спеціальної комісії входять:

посадова особа Держпраці та/або її територіального органу (голова комісії);

керівник (спеціаліст) служби охорони праці підприємства або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці, а у разі її відсутності – представник роботодавця;

представник первинної організації профспілки (у разі її відсутності – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);

представник профспілкового органу вищого рівня або територіального

профоб'єднання;

представник місцевої держадміністрації або місцевого самоврядування у разі коли нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) сталося з самозайнятою особою;

представник структурного підрозділу з питань охорони здоров'я органу місцевої держадміністрації (місцевого самоврядування) у разі раптового погіршення стану здоров'я потерпілого, що призвело до смертельного наслідку або у разі гострого професійного захворювання (отруєння);

інші посадові особи органів і установ (у разі необхідності та за відповідним погодженням);

посадові особи Держпраці та/або її територіального органу (у разі необхідності та за відповідним погодженням).

До складу комісії можуть включатись посадові особи Держпраці та/або її територіального органу за галузевим напрямом.

В роботі спеціальної комісії має право брати участь представник робочого органу Фонду.

17. Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло п'ять і більше осіб або травмовано 10 і більше осіб, проводиться спеціальною комісією, утвореною Держпраці, до складу якої входять за відповідним погодженням керівні посадові особи:

Держпраці (голова комісії);

Держпраці та/або її територіального органу за галузевим напрямом (у разі необхідності);

органу управління підприємства;

галузевого або територіального об'єднання профспілок;

органу місцевої держадміністрації або органу місцевого самоврядування;

представник роботодавця – керівник (спеціаліст) служби охорони праці підприємства або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці;

у разі необхідності – інших органів і установ;

До складу комісії можуть включатись посадові особи Держпраці та/або її територіального органу за галузевим напрямом.

В роботі спеціальної комісії має право брати участь представник виконавчої дирекції Фонду.

18. Нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) що стався з водієм транспортного засобу, який виконував роботи у складі зведеної транспортної колони, розслідується і береться на облік підприємством, яке її сформувало, за участю представника підприємства, яке направило водія до складу колони.

19. У разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) на судні морського, річкового чи рибпромислового флоту під час рейсу або перебування в іноземному порту, комісія утворюється капітаном такого судна, про що повідомляється власник судна, який повідомляє про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) органи,

визначені Порядком, за місцем реєстрації (приписки) судна.

20. Нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), який стався з громадянином України, іноземцем та особою без громадянства, що входять до складу екіпажу (бригади) транспортного засобу (автомобіля, поїзда, літака, морського та річкового судна тощо) України під час перебування за кордоном (у портах, аеропортах, доках, станціях, судноремонтних заводах, майстернях тощо), розслідується відповідно до цього Порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

21. У разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) в закордонній дипломатичній установі України комісія утворюється керівником такої установи або особою, яка виконує його обов'язки, про що повідомляється Міністерство закордонних справ України, яке інформує про нещасний випадок органи, визначені Порядком, за місцем державної реєстрації суб'єкта господарювання, як юридичної особи, або за його фактичним місцезнаходженням (у разі відсутності за місцем державної реєстрації).

22. Нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), що сталося з працівником під час виконання завдання в інтересах свого підприємства на території (об'єкті) іншого підприємства, розслідується комісією, утвореною підприємством, на якому стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) за участю представників підприємства, працівником якого є потерпілий. Такий нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) береться на облік підприємством, працівником якого є потерпілий.

23. Нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), що сталося з працівником, який тимчасово переведений в установленому порядку на інше підприємство або виконував роботу за сумісництвом, розслідується і береться на облік підприємством, на яке працівника переведено або на якому він виконував роботу за сумісництвом.

24. Нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), який стався з працівником особового складу аварійно-рятувальної служби, залученим до аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій на об'єктах підприємства за договором (угодою), розслідується зазначеним підприємством за участю представника аварійно-рятувальної служби. Такий нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) береться на облік аварійно-рятувальною службою.

25. Нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися на ядерних установках, підконтрольних Державній інспекції ядерного регулювання України (Держатомрегулювання), розслідуються комісією, яка утворюється наказом Держатомрегулювання.

26. Нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися з учнем, студентом, курсантом, слухачем, аспірантом навчального

закладу під час проходження виробничої практики на підприємстві (установі, організації) під керівництвом посадових осіб цього підприємства (установи, організації), розслідується комісією підприємства, де стався нещасний випадок, за участю представника навчального закладу і береться на облік підприємством.

27. У разі, коли нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) сталося з самозайнятою особою або особою, яка фактично допущена до роботи, чи у разі встановлення у судовому порядку, що такі відносини фактично є трудовими, спеціальне розслідування проводиться комісією за місцем настання нещасного випадку, до складу якої входять представники:

- територіального органу Держпраці (голова комісії);
- профспілки членом якої є потерпілий або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), якщо потерпілий не є членом профспілки;
- місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування;
- представник самозайнятої особи (штатний або у разі недостатньої кількості працівників на підприємстві – сторонній спеціаліст на договірних засадах, який має відповідну підготовку з охорони праці);
- представник підприємства, на території (об'єкті, дільниці) якого стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння).

Облік таких нещасних випадків та вжиття заходів щодо запобігання аналогічних випадків здійснюється органами місцевої влади.

У роботі цієї спеціальної комісії має право брати участь представник робочого органу Фонду.

28. У випадку зникнення працівника підприємства під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків спеціальне розслідування організовується територіальним органом Держпраці згідно з цим Порядком після надходження від роботодавця Повідомлення про нещасний випадок.

29. Розслідування та облік нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) що сталися з працівниками, які за трудовим договором або іншим договором (угодою) працюють в дипломатичних представництвах, консульських установах іноземних держав в Україні, а також представництвах міжнародних організацій в Україні, проводиться у відповідності із законодавством України, з врахуванням привілеїв та імунітетів, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

30. Факт настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) на виробництві може бути встановлено в судовому порядку.

Якщо такий факт встановлено рішенням суду і нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) не підлягає спеціальному розслідуванню, розслідування організовує підприємство, на якому стався такий випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) або його правонаступник – у разі

реорганізації цього підприємства.

У разі ліквідації підприємства без правонаступника, розслідування усіх нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), факт яких встановлено рішенням суду, проводить спеціальна комісія у складі представників територіального органу Держпраці (голова комісії), місцевої держадміністрації, територіального профоб'єднання.

У роботі цієї спеціальної комісії має право брати участь представник робочого органу Фонду.

Облік таких нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) та вжиття заходів щодо запобігання аналогічним випадкам здійснюється підприємством, на якому стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) або його правонаступником – у разі реорганізації цього підприємства, чи органами місцевої держадміністрації – якщо підприємство ліквідовано без правонаступника.

Процедура проведення розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь)

31. Розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) комісією підприємства проводиться впродовж 5 (п'яти) робочих днів.

У разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань для встановлення обставин і причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та у випадках, зазначених у пункті 43 Порядку, розслідування може бути продовжене роботодавцем за письмовим погодженням з територіальним органом Держпраці за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) або за місцезнаходженням підприємства (у разі події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів) до отримання відповідних висновків, матеріалів, відповідей, пояснень тощо.

32. Спеціальне розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) проводиться впродовж 15 (п'ятнадцяти) робочих днів

У разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань, отримання відповідних висновків (органів досудового розслідування, закладів охорони здоров'я та судово-медичної експертизи тощо), а також додаткових пояснень від осіб, причетних до нещасного випадку, розслідування може бути продовжене наказом органу, який утворив спеціальну комісію, до отримання відповідних висновків, матеріалів, відповідей, пояснень тощо.

33. Потерпілий, члени його сім'ї або уповноважена ними особа не входять до складу комісії, але мають право одержувати від голови комісії інформацію про хід проведення розслідування, ознайомлюватися з матеріалами розслідування, отримувати витяги і копії з них, вносити пропозиції, подавати

документи щодо нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) надавати відповідні пояснення, а також з метою сприяння об'єктивному та своєчасному розслідуванню надавати відповідну інформацію, документи та висновки, або сприяти їх отриманню від відповідних органів, установ і закладів тощо.

34. Комісія (спеціальна комісія) зобов'язана:

провести засідання комісії (спеціальної комісії) із розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), на якому розглянути інформацію про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) розподілити функції між членами комісії, провести зустріч з потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою) та скласти протокол засідання комісії згідно з додатком 4;

обстежити місце, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) та скласти відповідний протокол згідно з додатком 5, розробити ескіз місця, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), якщо це можливо згідно з додатком 6 та провести фотографування місця випадку; одержати письмові пояснення від роботодавця і його представників, посадових осіб, працівників підприємства, потерпілого (якщо це можливо) згідно з додатком 7, опитати осіб – свідків нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та осіб, причетних до нього згідно з додатком 8;

вивчити первинну медичну документацію (журнал реєстрації травматологічного пункту ЗОЗ, звернення потерпілого до медичного пункту або медико-санітарної частини підприємства, амбулаторну картку та історію хвороби, в тому числі з результатами профілактичних медичних оглядів), документацію відділу кадрів, відділу (служби) охорони праці тощо та інші документи та матеріали стосовно нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

визначити від події, що призвела до нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), причини нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та обладнання, устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) згідно із Класифікатором згідно з додатком 9;

визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

визначити необхідність проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи тощо для встановлення причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

з'ясувати обставини і причини настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

визначити, пов'язаний чи не пов'язаний нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) з виробництвом;

установити осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

вивчити документи, що дають змогу відстежити походження нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) або використання (експлуатація) якої могло стати його причиною (договори, товарно-супровідну документацію тощо), і надати інформацію про таку продукцію та документи про її походження до відповідного органу державного ринкового нагляду (у разі проведення спеціального розслідування);

розробити заходи щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), у тому числі пропозиції щодо внесення змін до нормативних актів з охорони праці;

скласти акти за формою Н-1 (тимчасові акти за формою Н-1, у разі їх складання) згідно з додатком 11 у кількості, визначеній рішенням комісії (спеціальної комісії);

розглянути та підписати примірники актів за формою Н-1 (тимчасові акти за формою Н-1, у разі їх складання), а у разі незгоди члена комісії зі змістом розділів 6, 8, 9 акта за формою Н-1 – обов'язково підписати ці акти з відміткою про наявність окремої думки, в якій обґрунтовано викласти пропозиції до змісту розділів 6, 8, 9 акта за формою Н-1 (окрема думка додається до цих актів є їх невід'ємною частиною);

не пізніше наступного робочого дня після підписання актів за формою Н-1 передати матеріали розслідування та примірники актів за формою Н-1 керівнику підприємства або органу, який утворив комісію, для їх розгляду та затвердження;

дотримуватись вимог законодавства України про інформацію щодо захисту персональних даних потерпілих та інших осіб, які зібрані в межах повноважень комісії під час проведення розслідування, і задокументовані в акті за формою Н-1.

35. Голова комісії зобов'язаний листом згідно з додатком 3 поінформувати потерпілого (членів його сім'ї чи уповноважену ними особу), про призначення розслідування, їх права, запросити на перше засідання комісії, у подальшому надавати інформацію про хід проведення розслідування та ознайомити з матеріалами розслідування перед їх затвердженням на заключному засіданні комісії.

36. У разі виявлення у затвердженому акті за формою Н-1 недоліків у оформленні, які не впливають на об'єктивність розслідування, причини настання випадку та висновки комісії, відповідні зміни вносяться наказом роботодавця або органу, який утворив спеціальну комісію.

Копії наказу направляються усім організаціям і особам, представники яких брали участь у розслідуванні та іншим представникам, визначеним цим Порядком, і є невід'ємним додатком до матеріалів розслідування.

37. У разі продовження спеціального розслідування групового нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), який стався

внаслідок аварії, за наявності обставин, за яких нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) визнається пов'язаним з виробництвом, спеціальною комісією впродовж 5 (п'яти) робочих днів після подовження наказом спеціального розслідування складаються, підписуються і подаються на затвердження тимчасові акти за формою Н-1 на потерпілих для здійснення страхових виплат.

У верхньому правому куті першого аркуша акта з лицьового боку ставиться позначка «Тимчасовий».

Затверджений тимчасовий акт надсилається в установленому порядку роботодавцем потерпілим (членам їх сімей чи уповноваженим ними особам), робочому органу Фонду та долучається до матеріалів розслідування.

Після завершення спеціального розслідування складається акт за формою Н-1, в розділі 8 якого зазначається про скасування тимчасового акта за формою Н-1 та втрату його чинності.

38. Голова та члени комісії (спеціальної комісії) мають право одержувати усні та письмові пояснення щодо нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), проводити опитування роботодавця, посадових осіб та інших працівників підприємства, потерпілих, свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб.

Голова комісії (спеціальної комісії) має право надсилати необхідні запити під час розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) розподіляти функції між членами комісії.

У разі невиконання членами комісії обов'язків, визначених цим Порядком, голова комісії має право надсилати керівникам органів (підприємств, установ тощо), представники яких входять до складу комісії, подання про неналежне виконання ними обов'язків, визначених Порядком та, відповідно, запит на призначення іншого представника до складу комісії.

39. Розслідування нещасних випадків, що сталися внаслідок події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів, проводиться з обов'язковим використанням відомостей (матеріалів) розслідування такої події (протокол огляду та ескіз місця події, пояснення свідків, висновки, постанови тощо), підготовлених відповідними органами (органами досудового розслідування).

На запит голови комісії (спеціальної комісії) відповідними органами (органами досудового розслідування) впродовж 10 (десяти) днів після закінчення досудового розслідування надаються відомості (матеріали) про обставини і причини катастрофи, аварії чи події під час руху транспортних засобів усіх видів, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства.

Впродовж місяця з моменту утворення комісії (спеціальної комісії), у разі не отримання таких відомостей (матеріалів), за наявності обставин, за яких нещасний випадок визнається пов'язаним з виробництвом, кожному потерпілому (за виключенням осіб, причетних до керування транспортним засобом), комісією складається, підписується і затверджується тимчасовий акт за формою Н-1 у розділах 6, 7, 9 якого зазначається тільки інформація,

встановлена на час складення цього акта: найменування органу, який проводить досудове розслідування, відомості про внесення події до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У розділі 9 тимчасового акта за формою Н-1, складеного на потерпілого внаслідок події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів, що користувався транспортним засобом, але не причетний до керування, про що робиться відповідний запис.

У верхньому правому куті першого аркуша акта з лицьового боку ставиться позначка «Тимчасовий».

Примірник затвердженого тимчасового акта надсилається в установленому порядку роботодавцем потерпілим (членам їх сімей чи уповноваженим ними особам), робочому органу Фонду та долучається до матеріалів розслідування.

Після отримання відомостей (матеріалів) розслідування події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів від відповідного органу (органу досудового розслідування) або рішення суду – складається акт за формою Н-1, в розділі 8 якого зазначається про скасування тимчасового акта за формою Н-1 та втрату його чинності.

40. У разі коли спеціальна комісія з розслідування випадку зникнення потерпілого під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків зробить висновок, що обставини зникнення дають підставу припускати загибель потерпілого від нещасного випадку, пов'язаного з виконанням трудових (посадових) обов'язків, складається та затверджується тимчасовий акт за формою Н-1 з таким висновком, який видається сім'ї потерпілого або уповноваженій особі, яка представляє її інтереси, для звернення до суду із заявою про оголошення потерпілого померлим.

Після оголошення судом потерпілого померлим спеціальна комісія складає та подає на затвердження керівнику територіального органу, який утворив комісію акт за формою Н-1, в розділі 8 зазначаються відомості про скасування тимчасового акта за формою Н-1 та втрату його чинності. Облік випадку зникнення працівника підприємства під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків здійснюється роботодавцем.

41. За рішенням комісії (спеціальної комісії) у разі необхідності проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків та експертизи, для встановлення обставин і причин нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та розроблення заходів щодо запобігання подібним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням) наказом роботодавця або органу, який утворив комісію (спеціальну комісію), може утворюватися експертна комісія за погодженням з органами, організаціями, установами тощо, представники яких залучаються до цієї роботи.

До складу експертної комісії можуть залучатися компетентні в сфері спеціальних знань фахівці та спеціалісти провідних (базових) науково-дослідних, проектно-конструкторських, експертних та інших організацій,

органів виконавчої влади, а також незалежні експерти відповідних напрямків.

Експертна комісія, з метою надання обґрунтованих відповідей на поставлені комісією (спеціальною комісією) з розслідування питання, під час своєї роботи має право:

знайомитися з обставинами нещасного випадку, матеріалами розслідування та обстежувати місце нещасного випадку;

проводити відбір проб повітря, інших речовин та матеріалів, лабораторні дослідження, випробування, технічні розрахунки та фотозйомку місця нещасного випадку (у разі потреби);

доступу до необхідної технічної документації, огляду машин, механізмів, устаткування, інших речовин та матеріалів тощо, які стали причиною нещасного випадку;

отримувати додаткові матеріали та інформацію, що стосуються даного нещасного випадку;

формулювати запити до комісії з розслідування (спеціального розслідування) з питань, які потребують додаткового з'ясування у потерпілих та свідків.

За результатами роботи експертна комісія зобов'язана скласти висновок, в якому надати обґрунтовані та об'єктивні відповіді на поставлені комісією (спеціальною комісією) з розслідування питання.

Зазначений висновок використовується комісією (спеціальною комісією) із розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) під час складання акта за формою Н-1 і є невід'ємною частиною матеріалів розслідування.

Відшкодування витрат, пов'язаних з діяльністю експертної комісії та залучених до її роботи фахівців і спеціалістів, покладається на підприємство, на якому стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) та/або працівником якого був потерпілий на підставі наданих експертною комісією документів, які містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення.

42. У разі проведення лабораторних досліджень, експертизи, випробувань експертно-технічними центрами, дослідними, випробувальними лабораторіями та іншими підрозділами (групами) технічної підтримки, які функціонують у складі підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпраці, вони надають на запит голови комісії (спеціальної комісії) висновки щодо причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії та пропозиції щодо заходів запобігання виникненню в подальшому подібних нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій.

43. Заклади судово-медичної експертизи, експертно-технічні центри, органи досудового розслідування, інші органи та установи на запит роботодавця, голови комісії (спеціальної комісії), потерпілого (членів його сім'ї чи уповноваженої ними особи) повинні безоплатно надавати у найкоротший строк матеріали та висновки щодо нещасного випадку, гострого професійного

захворювання (отруєння) а у разі, коли необхідні висновки судово-гістологічної та судово-токсикологічної експертизи, після проведення цих досліджень.

44. На запит голови комісії (спеціальної комісії), потерпілого (членів його сім'ї або уповноваженої ними особи), ЗОЗ у найкоротший строк, безоплатно надають необхідний для проведення розслідування медичний висновок про встановлення зв'язку (або його відсутності) погіршення стану здоров'я працівника з впливом на нього небезпечних, шкідливих виробничих факторів, а також наявності протипоказань за станом здоров'я виконувати роботу потерпілим.

До запиту долучаються матеріали, які містять необхідні відомості про обставини нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) результати дослідження умов праці і виробничого середовища (зокрема, кількісні і якісні характеристики небезпечних, шкідливих виробничих факторів та/або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, які передували настанню нещасного випадку).

45. Роботодавець зобов'язаний:

створити належні умови для роботи комісії (спеціальної комісії), зокрема забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, канцелярським приладдям тощо, а також за рішенням комісії (спеціальної комісії) залучити до роботи експертів, інших спеціалістів;

забезпечити виконання за рішенням комісії (спеціальної комісії) додаткової фотозйомки місця, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) об'єктів, устаткування, інструментів, надання технічної документації та інших документів, необхідних для розслідування, а також проведення необхідних лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи (науково-технічної, медичної тощо);

забезпечити належне виконання функцій у роботі комісії (спеціальної комісії) з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) представників підприємства, а у разі невиконання – внести відповідні зміни;

розглянути впродовж 2 (двох) робочих днів (після складання актів за формою Н-1) матеріали розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), підготовлені комісією підприємства, затвердити примірники актів за формою Н-1;

організувати друкування, тиражування і формування впродовж 5 (п'яти) робочих днів (після затвердження актів за формою Н-1) необхідної кількості копій матеріалів розслідування (спеціального розслідування) разом з актами за формою Н-1 у відповідності до вимог пункту 53 цього Порядку, їх прошиття та пронумерування для засвідчення печаткою юридичної особи, яка утворила комісію (спеціальну комісію);

впродовж 2 (двох) робочих днів після затвердження актів за формою Н-1 видати наказ про вжиття запропонованих комісією (спеціальною комісією) заходів щодо запобігання виникненню подібних нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) у визначені в акті за формою Н-1 строки та

надати (надіслати) його організаціям, представники яких брали участь у розслідуванні;

притягнути згідно із законодавством до відповідальності працівників, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці тощо;

компенсувати витрати, пов'язані з діяльністю комісії (спеціальної комісії) та залучених до її роботи експертів, інших спеціалістів, проведенням технічної експертизи, чи роботи експертної комісії на підставі документів, які містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення;

відшкодувати витрати, пов'язані з відрядженням працівників, які є членами спеціальної комісії та інших, залучених до її роботи осіб, у розмірах, передбачених нормами відшкодування витрат на відрядження за рахунок валових витрат шляхом переказу відповідної суми на реєстраційні рахунки бюджетних установ в органах Державної казначейської служби та поточні рахунки суб'єктів господарювання у банківських установах України.

46. Керівник (заступник) Держпраці або її територіального органу, який утворив спеціальну комісію, повинен впродовж 3 (трьох) робочих днів, після надходження матеріалів спеціального розслідування, розглянути їх та затвердити примірники акта за формою Н-1, або повернути їх на доопрацювання, у разі не встановлення причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння); невизнання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) пов'язаним з виробництвом за наявних обставин, за яких нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) визнається пов'язаними з виробництвом; не встановлення осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці; не розроблення заходів щодо запобігання виникненню в подальшому подібних нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) тощо, подовживши наказом розслідування до 5 (п'яти) робочих днів.

47. Впродовж 3 (трьох) робочих днів після формування матеріалів розслідування (спеціального розслідування) роботодавця повинен надіслати їх:

територіальному органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів – за фактичним місцезнаходженням підприємства;

Держпраці (у разі проведення спеціального розслідування);

Національному науково-дослідному інституту промислової безпеки та охорони праці (у разі проведення спеціального розслідування);

профпатологу за місцем розташування підприємства (об'єкта), де стався нещасний випадок, у разі гострого професійного отруєння (захворювання);

робочому органу Фонду за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі події (аварії, катастрофи тощо)

під час руху транспортних засобів усіх видів – за місцем знаходження підприємства;

органу досудового розслідування;

іншим установам, підприємствам, організаціям представники яких брали участь у проведенні розслідування (у разі необхідності).

Потерпілому, членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі надається тільки акт за формою Н-1 разом з документами, зазначеними у пункті 11 приміток згідно з додатком 11.

48. У разі проведення повторного розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) яке вже проводилось на підставі нормативно-правового акта, що на цей час втратив чинність, для визначення нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) пов'язаним чи не пов'язаним із виробництвом, застосовується нормативно-правовий акт, під час дії якого він стався, а оформлення матеріалів розслідування – відповідно до вимог цього Порядку.

49. До матеріалів розслідування (спеціального розслідування) належать наступні документи та їх копії:

екстрене повідомлення закладу охорони здоров'я про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння);

повідомлення роботодавця (замовника робіт) про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), звернення органу досудового розслідування, інформація, отримана з інших джерел (звернення юридичних і фізичних осіб тощо), рішення (постанова) суду про проведення розслідування чи повторного розслідування або про встановлення факту настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) у судовому порядку;

копія наказу про утворення комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

копія наказу про подовження розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

копія наказу про утворення експертної комісії;

примірник (копія) акта за формою Н-1;

лист потерпілому (членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі) про утворення комісії з розслідування та запрошення до співпраці;

протоколи засідання комісії (спеціальної комісії) з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії щодо розподілу обов'язків, зустрічі з потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою);

протокол огляду місця, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння);

ескіз місця, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), необхідні плани, схеми, фотознімки такого місця, пошкоджених об'єктів, устаткування, інструментів тощо;

пояснювальні записки та протоколи опитування посадових осіб, потерпілих, свідків нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та інших осіб;

висновок експертизи (технічної, науково-технічної, медичної тощо), якщо така проводилась, та/або експертної комісії у разі її утворення;

копії протоколів технічного огляду транспортних засобів, результати діагностики обладнання (устаткування), випробувань та вимірювань електроустановок тощо;

копії документів про проходження потерпілим навчання та інструктажів з питань охорони праці;

копії документів про забезпечення потерпілого засобами індивідуального та колективного захисту;

копії документів про проходження потерпілим попереднього та періодичного медичних оглядів;

висновок про діагноз, причини смерті або характер і ступінь тяжкості травми потерпілого, стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння потерпілого;

результати додаткових санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу, проведених установами, організаціями, лабораторіями, яким надано право проводити такі дослідження (у разі їх проведення);

запити до органів і установ про надання відповідних висновків і матеріалів;

відповіді (висновки) органів і установ;

копії дозволів (декларацій) на виконання робіт та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;

витяги із нормативно-правових актів з охорони праці, вимоги яких порушені;

копії приписів служби охорони праці підприємства (які стосуються даного випадку, об'єкта, цеху, ділянки тощо);

копії актів перевірок і розпорядчих документів органів Держпраці, постанов (ухвал) судових інстанцій (за наявності) – у разі проведення спеціального розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння);

копії протоколів про адміністративні правопорушення, що стосуються нещасного випадку, виданих роботодавцеві посадовими особами органів Держпраці під час проведення спеціального розслідування (за наявності);

інформація щодо відповідності встановленим вимогам нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) або використання (експлуатація) якої могло стати його причиною (однією із причин) – у разі проведення спеціального розслідування;

інші документи залежно від обставин і причин нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) за рішенням комісії.

У разі проведення спеціального розслідування випадку смерті працівника

під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків до матеріалів розслідування належать:

повідомлення роботодавця (замовника робіт) про нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), звернення органу досудового розслідування, інформація, отримана з інших джерел (звернення юридичних і фізичних осіб тощо), рішення (постанова) суду про проведення розслідування чи повторного розслідування, або про встановлення факту настання нещасного випадку у судовому порядку;

копія наказу Держпраці про утворення спеціальної комісії;

копія наказу Держпраці про подовження спеціального розслідування;

примірник (копія) акта за формою Н-1;

медичний висновок про причини смерті, стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння;

протокол огляду місця, де стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) за встановленою формою;

протокол зустрічі членів спеціальної комісії з членами сім'ї потерпілого чи уповноваженою особою, яка представляє їх інтереси;

інші документи залежно від обставин і причин настання випадку смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

Документи, які були отримані, використані та складені комісією під час проведення розслідування (спеціального розслідування), зазначаються окремим переліком та належать до матеріалів розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії.

50. Кількість актів за формою Н-1 визначається рішенням комісії.

Оригінали акта за формою Н-1 надаються потерпілому (членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі), робочому органу Фонду, підприємству або органу місцевої влади (у разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) з особою, яка виконувала роботу за цивільно-правовою угодою).

Іншим органам та установам, представники яких брали участь у розслідуванні нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) надається копія акта.

51. У разі повторного розслідування (спеціального розслідування) у розділі 6 акта за формою Н-1 «Висновок комісії» робиться запис про визнання акту за формою Н-1 попереднього розслідування таким, що вважається недійсним. Матеріали додаткового чи повторного спеціального розслідування надсилаються згідно з вимогами цього Порядку.

Відповідні зміни вносяться до журналу реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві.

**Основні критерії для визначення пов'язаний
або не пов'язаний нещасний випадок,
гостре професійне захворювання (отруєння) із виробництвом**

52. Обставини, за яких нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) визнається пов'язаним з виробництвом:

1) виконання трудових (посадових) обов'язків за режимом роботи підприємства, у тому числі у відрядженні (за режимом роботи підприємства, на яке він був відряджений);

2) перебування на робочому місці, на території підприємства або в іншому місці під час виконання трудових (посадових) обов'язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття на підприємство до відбуття з нього, що фіксується відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, в тому числі у робочий та надурочний час;

3) підготовка до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також здійснення заходів щодо особистої гігієни, пересування по території підприємства перед початком роботи і після її закінчення;

4) виконання завдань за розпорядженням роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

5) виконання дій в інтересах підприємства, на якому він працює, що не належать до його трудових (посадових) обов'язків;

6) раптова смерть внаслідок гострої серцево-судинної недостатності, ішемічного інсульту, серцево-судинної недостатності або порушення мозкового кровообігу під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво, реконструкція, технічне переоснащення і капітальний ремонт шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт під землею) або після підйому на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком;

7) виконання роботи, яка протипоказана відповідно до медичного висновку, або у разі неякісного медичного обстеження (професійного добору), що є у причинному зв'язку з нещасним випадком, гострим професійним захворюванням (отруєнням);

8) проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству, або іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору з іншим підприємством;

9) проїзд згідно з установленим завданням і маршрутом до місця чи з місця відрядження на транспортному засобі (громадському, власному чи службовому тощо у тому числі наданому іншим підприємством на підставі письмової угоди з роботодавцем про надання послуг з перевезення), що підтверджується документально і відшкодовується роботодавцем;

10) використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця (безпосереднього керівника робіт);

11) перебування у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів чи середовища;

12) прямування до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця;

13) перебування на території підприємства або в іншому визначеному роботодавцем місці у зв'язку з проведенням виробничої наради, одержанням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду, навчання тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних та кваліфікаційних конкурсів, спортивних змагань, тренувань або заходів, передбачених колективним договором, за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця;

14) надання підприємством шефської (благодійної) допомоги іншим підприємствам, установам, організаціям за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця;

15) однократний вплив на працівника шкідливих чи небезпечних виробничих факторів, внаслідок яких у нього виникло гостре професійне захворювання (отруєння) за наявності висновку закладу охорони здоров'я;

16) вплив небезпечних, шкідливих або інших виробничих факторів під час технологічної перерви або перерви для відпочинку чи харчування на території підприємства, згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку, що підтверджено висновком закладу охорони здоров'я або експертної комісії;

17) заподіяння тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство під час виконання чи у зв'язку з виконанням трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства, крім випадків з'ясування з іншою особою особистих стосунків не виробничого характеру (особистих неприязних стосунків), що встановлено рішенням комісії з розслідування або на основі постанови органів досудового розслідування, рішення (ухвали, вироку) суду;

18) одержання травм або смерть під час виконання трудових (посадових) обов'язків, до яких призвело раптове погіршення стану здоров'я внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів, або важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком;

19) погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця тощо), що підтверджено медичним висновком, якщо це пов'язано із застосуванням таких речовин у виробничому процесі чи порушенням вимог щодо їх зберігання і транспортування;

20) ліквідація наслідків аварії, надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством;

21) скоєння самогубства працівником плавскладу на судах морського,

річкового та рибпромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу психофізіологічних, небезпечних чи шкідливих виробничих факторів;

22) оголошення працівника померлим внаслідок зникнення під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків (відповідно до ухваленого рішення суду);

23) виконання фізичною особою-підприємцем роботи, заявленої в документах обов'язкової звітності, за обставин, перелічених у підпунктах 1–22 цього пункту;

24) виконання особою, що забезпечує себе роботою самостійно, обсягу робіт, визначених цивільно-правовою угодою, за обставин, перелічених у підпунктах 1–22 цього пункту.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян від нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії на виробництві та професійного захворювання, визначений згідно з додатком 10.

53. Обставини, за яких нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) не визнається пов'язаним з виробництвом:

1) вчинення кримінального правопорушення, що встановлено обвинувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про закриття кримінального провадження за nereабілітуючими підставами;

2) використання в особистих цілях без відома роботодавця транспортних засобів, устаткування, інструментів, матеріалів тощо, які належать та використовуються підприємством (крім випадків, що сталися внаслідок їх несправності, що підтверджено відповідними висновками);

3) алкогольне, токсичне чи наркотичне сп'яніння, не зумовлене виробничим процесом, що стало основною причиною нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) за відсутності технічних та організаційних причин його настання, що підтверджено відповідним медичним висновком;

4) за обставин, перелічених у підпунктах 1-22 пункту 52 у разі, якщо потерпілий, перебуваючи у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння (підтвердженого висновком про наявність в організмі потерпілого алкоголю, наркотичних засобів чи отруйних речовин та ступінь його сп'яніння) був відсторонений від роботи до настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) згідно із вимогами законодавства про працю;

5) природна смерть, смерть від загального захворювання або самогубство (крім випадків, зазначених у підпунктах 1-22 пункту 52 цього Порядку), що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та/або відповідною постановою про закриття кримінального провадження.

Контроль, облік та звітність про нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), аварії

54. Контроль за своєчасністю та об'єктивністю проведення розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій, підготовкою матеріалів розслідування, веденням їх обліку, вжиттям заходів щодо усунення причин їх настання, здійснюють органи державного управління та Держпраці відповідно до компетенції.

Громадський контроль здійснюють профспілки через свої виборні органи і представників, а також уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці у разі відсутності на підприємстві профспілки.

Зазначені у цьому пункті органи та особи у разі виявлення порушень вимог Порядку, та/або у зв'язку з надходженням від потерпілого (члена його сім'ї чи уповноваженої ними особи) обґрунтованого звернення разом з підтверджуючими документами щодо незгоди з висновками комісії стосовно обставини і причин нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) вживають в межах компетенції заходів до роботодавця щодо проведення повторного розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) затвердження чи перегляду затвердженого акта за формою Н-1.

55. Посадова особа Держпраці або його територіального органу має право перевіряти об'єктивність розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) комісією підприємства, якість оформлених матеріалів і їх відповідність вимогам цього Порядку, а також отримувати іншу інформацію та документи від роботодавця, які стосуються нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння). За результатами перевірки матеріалів розслідування та/або у разі відмови роботодавця провести розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) чи скласти або затвердити акт за формою Н-1, а також у разі приховування факту нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), посадова особа Держпраці або її територіального органу має право видавати обов'язковий до виконання припис за формою Н-9 згідно з додатком 24 щодо проведення розслідування, оформлення матеріалів у відповідності до вимог Порядку тощо.

56. Роботодавець, після одержання обов'язкового до виконання припису за формою Н-9, зобов'язаний впродовж 10 (десяти) робочих днів забезпечити виконання зазначених у ньому заходів, а також притягти до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог законодавства. Про виконання заходів роботодавець письмово повідомляє Держпраці або її територіальний орган в установленій у приписі строк.

У разі оскарження роботодавцем припису за формою Н-9 у судовому порядку його дія, а також робота комісії з розслідування нещасного випадку призупиняється наказом роботодавця до завершення розгляду справи у суді, про що повідомляється територіальний орган Держпраці.

57. За результатами перевірки об'єктивності розслідування, проведеного комісією підприємства, та у разі виявлення недотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці під час визначення відповідності умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці, з'ясування обставин і причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), встановлення осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці, розроблення плану заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), Держпраці або її територіальним органом може бути прийнято рішення про призначення одного спеціального розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), висновки якого оскаржуються лише у судовому порядку.

Якщо Держпраці не прийнято рішення про проведення спеціального розслідування, висновки комісії, утвореної наказом роботодавця, оскаржуються потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою) лише у судовому порядку.

58. Впродовж 3 (трьох) років з дати отримання акта за формою Н-1 потерпілий (член його сім'ї чи уповноважена ними особа) або представник профспілки, членом якої є потерпілий, мають право звернутись до роботодавця, Держпраці або її територіального органу щодо призначення повторного розслідування (спеціального розслідування) у зв'язку з незгодою з обставинами та причинами настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) та/або з висновком комісії, які викладені в акті за формою Н-1.

За наявності документів, що можуть суттєво вплинути на висновки комісії (спеціальної комісії) роботодавцем, Держпраці або її територіальним органом (або юридичною особою, яка утворювала комісію, та її органом управління) вживаються заходи щодо призначення повторного розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння).

Керівник Держпраці або її територіального органу, у разі невиконання спеціальною комісією визначених цим Порядком обов'язків, має право призначити повторне спеціальне розслідування нещасного випадку, притягти до відповідальності посадових осіб територіального органу Держпраці та підприємства, які допустили порушення вимог цього Порядку.

Висновки повторного спеціального розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) можуть бути оскаржені лише у судовому порядку.

59. Орган управління підприємства, а у разі його відсутності – орган місцевої державної адміністрації чи місцевого самоврядування після одержання матеріалів спеціального розслідування повинні розглянути обставини і причини настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії та розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

60. Орган досудового розслідування, яким внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про кримінальне правопорушення, на запит Держпраці або його територіального органу у впродовж місяця після надходження матеріалів спеціального розслідування надає інформацію про рішення, яке прийнято за результатами їх розгляду.

61. Оригінали затверджених актів за формою Н-1 разом з іншими матеріалами розслідування зберігаються 45 років роботодавцем та робочим органом Фонду.

Підприємство на якому стався нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння) з працівником під час виконання завдання в інтересах свого підприємства на території (об'єкті) іншого підприємства зберігає примірник акта за формою Н-1 впродовж періоду, необхідного для здійснення передбачених актом заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям, але не менш як один рік.

У разі реорганізації підприємства матеріали розслідування передаються його правонаступнику, а у разі ліквідації підприємства – до державного архіву.

62. Усі нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися на виробництві, реєструються у журналі, за формою згідно з додатком 26, а аварії – у журналі за формою, згідно з додатком 27.

63. Облік нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій ведуть:

підприємства та їх органи управління – усіх нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) та аварій;

робочі органи Фонду – страхових нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь);

місцеві органи виконавчої влади – нещасних випадків, які сталися з самозайнятими особами та не застраховані у Фонді;

органи ДСНС – нещасних випадків, які сталися внаслідок пожежі на виробництві;

Держпраці та її територіальні органи, інші центральні органи виконавчої влади, органи місцевих державних адміністрацій та місцевого самоврядування – оперативний облік нещасних випадків, які підлягають спеціальному розслідуванню, постраждалих від гострих професійних захворювань (отруєнь) і аварій.

64. Після завершення розслідування роботодавець складає «Відомості про наслідки нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії)» за формою Н-2 (далі – повідомлення за формою Н-2) згідно з додатком 25, в якому зазначається про закінчення періоду тимчасової непрацездатності потерпілого; смерть потерпілого внаслідок раптового погіршення стану здоров'я, що підтверджується висновком ЗОЗ; встановлення заключного діагнозу; смерть потерпілого внаслідок нещасного випадку, який стався раніше, що підтверджується висновком судово-медичної експертизи про наслідковий

зв'язок з нещасним випадком; встановлення інвалідності потерпілому чи його смерть внаслідок одержаної ним травми.

Повідомлення за формою Н-2 впродовж 3 (трьох) робочих днів надсилається роботодавцем організаціям і особам, яким надсилались акти за формою Н-1, додається до матеріалів розслідування і зберігається разом з ними відповідно до вимог цього Порядку.

65. Збирання статистичних даних та розроблення форм державної статистичної звітності про осіб, які постраждали внаслідок нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруень), аварій на виробництві, здійснюють органи державної статистики.

Форми державної статистичної звітності щодо виникнення аварій погоджує Держпраці.

66. На підставі актів за формою Н-1 та відомостей за формою Н-2 роботодавець подає державну статистичну звітність про потерпілих за формою, затвердженою Держстатом, та несе відповідальність за її достовірність.

67. Роботодавець та робочий орган виконавчої дирекції Фонду, зобов'язані провести аналіз причин настання нещасних випадків за підсумками кварталу, півріччя, року та розробити і виконати план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

68. Органи управління підприємств, органи місцевих державних адміністрацій та місцевого самоврядування зобов'язані на підставі актів за формою Н-1 проводити аналіз обставин і причин настання нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруень), аварій за підсумками півріччя і року, доводити його результати до відома підприємств, установ та організацій, а також розробляти плани заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам, гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

69. Держпраці та її територіальні органи, виконавча дирекція Фонду та її робочі органи, профспілки перевіряють відповідно до компетенції ефективність роботи з профілактики нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруень), аварій і вживають заходів до усунення виявлених порушень вимог цього Порядку згідно з законодавством.

Порядок розслідування хронічних професійних захворювань

70. В разі підозри в працівника хронічного професійного захворювання (отруєння) з метою встановлення діагнозу складається санітарно-гігієнічна характеристика умов праці, яка є одним з документів, з урахуванням якого вирішується питання про зв'язок хронічного захворювання (отруєння) з впливом шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу (далі - виробничі фактори).

Порядок складання санітарно-гігієнічних характеристик умов праці та вимоги до них

71. Санітарно-гігієнічна характеристика умов праці (далі – санітарно-гігієнічна характеристика) складається лікарем з гігієни праці територіального органу Держпраці за місцем фактичного знаходження підприємства, де працює хворий, на запит керівника ЗОЗ, що забезпечує надання вторинної спеціалізованої медичної допомоги за поданням лікаря-профпатолога.

72. Запит на складання санітарно-гігієнічної характеристики ЗОЗ згідно з додатком 13 протягом трьох робочих днів після виявлення у працівника симптомів хронічного професійного захворювання (отруєння) надається керівнику територіального органу Держпраці за місцем фактичного знаходження підприємства, де працює (працював) хворий.

Копії запиту надсилаються:

робочому органу виконавчої дирекції Фонду за фактичним місцем знаходження підприємства, на якому працює (працював) хворий;
роботодавцю (особі).

73. Високоспеціалізовані ЗОЗ, яким надано право встановлювати остаточний діагноз щодо професійних захворювань, можуть надсилати запити до територіальних органів Держпраці з обґрунтуванням необхідності внесення доповнень до санітарно-гігієнічних характеристик.

74. Для складання санітарно-гігієнічної характеристики керівник територіального органу Держпраці надсилає припис роботодавцю (особі) для надання необхідних документів за встановленою формою згідно з додатком 15.

Термін надання документів не повинен перевищувати 15 робочих днів з часу отримання зазначеного припису.

У разі потреби зазначений термін може бути подовжено за згодою керівника територіального органу Держпраці з метою проведення роботодавцем (особою) додаткових лабораторних, інструментальних, хронометражних та інших вимірювань (досліджень), необхідних для складання санітарно-гігієнічної характеристики.

Завірені в установленому порядку матеріали подаються до територіального органу Держпраці із супровідним листом.

75. Інформацію про зміну форм власності і видів діяльності підприємства надає роботодавець або його правонаступник.

76. Роботодавець (особа) несе відповідальність згідно з чинним законодавством за повноту та достовірність поданих документів.

77. Територіальний орган Держпраці в термін 15 днів після одержання матеріалів від роботодавця (особи), проводить:

вивчення та аналіз документів, поданих власником підприємства;
обстеження підприємства з метою уточнення умов праці за участю працівника, представників роботодавця, робочого органу виконавчої дирекції

Фонду, профспілкової організації з обов'язковим проведенням вимірювань (досліджень) виробничих факторів і трудового процесу за кошти роботодавця.

78. У термін до 5 робочих днів складається акт обстеження об'єкта згідно з додатком 18 у трьох примірниках, які зберігаються:

- у територіальному органі Держпраці;
- на підприємстві, де працює (працював) хворий;
- у робочому органі виконавчої дирекції Фонду.

Термін зберігання акта в усіх зазначених організаціях - 45 років.

З актом ознайомлюють працівника, робоче місце якого обстежувалось, що засвідчується його підписом. У разі його відмови від підпису, акт підписується свідками. Працівник має право обґрунтувати свою відмову письмово.

79. Територіальний орган Держпраці протягом 5 робочих днів після складання та підписання акта всіма членами комісії готує санітарно-гігієнічну характеристику згідно з додатком 16.

Термін складання санітарно-гігієнічної характеристики не повинен перевищувати 45 днів з моменту отримання запиту на складання санітарно-гігієнічної характеристики. Вимоги до інформації щодо характеристики шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища та трудового процесу визначені згідно з додатком 12.

80. Санітарно-гігієнічна характеристика підписується лікарем з гігієни праці та затверджується керівником територіального органу Держпраці.

Особи, які підписали акт обстеження умов праці, а також ті, що склали санітарно-гігієнічну характеристику, несуть відповідальність за достовірність зазначеної у ній інформації щодо умов праці та трудового процесу, згідно з вимогами чинного законодавства.

81. На непрацюючих пенсіонерів або осіб, що не працюють, складається інформаційна довідка про умови праці працівника при підозрі в нього професійного захворювання (отруєння) (далі – Інформаційна довідка), згідно з додатком 14, на підставі даних про умови праці на їх робочих місцях, при збереженні останніх на підприємстві, де вони раніше працювали або територіального органу Держпраці, а у разі їх відсутності - отриманих на підставі наукових досліджень (розробок), характеристики виробничих факторів на аналогічних виробництвах. Обстеження підприємства для складання інформаційної довідки, у разі необхідності, проводиться за участю представника робочого органу виконавчої дирекції Фонду.

82. У разі, коли працівник працював на декількох підприємствах, санітарно-гігієнічна характеристика складається територіальним органом Держпраці, який здійснював державний нагляд (контроль) за останнім підприємством, де працював працівник, з додаванням при потребі інформаційних довідок від інших територіальних органів Держпраці, які здійснювали державний нагляд (контроль) за підприємствами, де він працював раніше.

83. Якщо на час складання санітарно-гігієнічної характеристики працівник не підпадав під вплив шкідливих виробничих факторів, що могли викликати професійне захворювання (отруєння), ураховується його попередня робота, пов'язана з дією шкідливих виробничих факторів незалежно від стажу роботи на (останньому) підприємстві. У такому разі санітарно-гігієнічна характеристика складається територіальним органом Держпраці, який здійснював державний нагляд (контроль) за підприємством, де були умови для розвитку профзахворювання (профотруєння).

84. При виникненні підозри на профзахворювання (профотруєння) після припинення контакту працівника з шкідливими виробничими факторами (пізній силікоз, деякі захворювання на пухлини тощо), а також у разі неможливості отримання даних про його умови праці (ліквідація підприємства, цеху, дільниці, робочого місця або в разі тривалої зупинки виробничого процесу, відсутності даних в архівах підприємства та територіального органу Держпраці, робота за кордоном тощо) інформаційна довідка складається на підставі даних трудової книжки та гігієнічної характеристики умов праці на аналогічних робочих місцях, або типових санітарно-гігієнічних характеристик умов праці за результатами наукових досліджень в аналогічних професійних групах.

85. Санітарно-гігієнічна характеристика складається у 4 примірниках, які 45 років зберігаються:

- в територіальному органі Держпраці;
- у ЗОЗ, що запитав її;
- у робочому органі виконавчої дирекції Фонду;
- на підприємстві, де працює (працював) працівник.

86. Санітарно-гігієнічна характеристика може бути використана протягом 5 років, якщо умови праці працівника за цей час не змінились, що підтверджується довідкою роботодавця (особи) або відповідного територіального органу Держпраці.

87. Облік санітарно-гігієнічних характеристик здійснюється в територіальних органах Держпраці в журналі за формою, згідно з додатком 17.

88. У разі незгоди з санітарно-гігієнічною характеристикою заявник має право оскаржити її в судовому порядку.

Встановлення зв'язку захворювання з умовами праці, розслідування причин та облік випадків хронічних професійних захворювань

89. Усі випадки хронічних професійних захворювань незалежно від строку їх настання підлягають розслідуванню.

90. До хронічного професійного захворювання належить захворювання, що виникло внаслідок провадження професійної діяльності працівника та

зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу, пов'язаних з роботою.

До хронічного професійного захворювання належить також захворювання, що виникло після багатократного та/або тривалого впливу шкідливих виробничих факторів. Хронічне професійне захворювання не завжди супроводжується втратою працездатності. Випадки професійних інфекційних захворювань та хронічних професійних інтоксикацій розслідуються як хронічні професійні захворювання.

91. Віднесення захворювання до професійного здійснюється відповідно до процедури встановлення зв'язку захворювання з умовами праці згідно з розділом Порядок встановлення професійного захворювання з умовами праці та переліку професійних захворювань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 р. № 1662 (Офіційний вісник України, 2000 р., № 45, ст. 1940).

Перелік установ і закладів, які мають право встановлювати остаточний діагноз професійних захворювань, переглядається кожні п'ять років та затверджується МОЗ.

92. У разі підозри на професійне захворювання ЗОЗ направляє працівника на консультацію до лікаря - профпатолога Автономної Республіки Крим, області або міста з документами, перелік яких визначено у п. 99 Порядку.

93. Для встановлення остаточного діагнозу та зв'язку захворювання з впливом шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу лікар-профпатолог Автономної Республіки Крим, області або міста направляє хворого до високоспеціалізованого профпатологічного ЗОЗ, якому МОЗ надало право встановлювати остаточний зв'язок захворювання з умовами праці, з відповідними документами.

До високоспеціалізованого профпатологічного ЗОЗ в разі потреби для встановлення діагнозу можуть направлятися також хворі, який проходять обстеження у науково - дослідних інститутах (установах) медичного профілю.

94. Спеціалізовані профпатологічні ЗОЗ проводять амбулаторне та/або стаціонарне обстеження хворих і встановлюють діагноз професійного захворювання.

Діагноз професійного захворювання може бути змінений або відмінений спеціалізованим профпатологічним ЗОЗ, який його встановив раніше, на підставі результатів додатково поданих відомостей або проведених досліджень та повторної експертизи. Відповідальність за встановлення або відміну діагнозу професійного захворювання покладається на керівників таких закладів та голів лікарсько-експертних комісій. Рішення про підтвердження або відміну раніше встановленого діагнозу професійного захворювання оформляється висновком лікарсько-експертної комісії.

95. У спірних випадках остаточне рішення щодо встановлення діагнозу професійного захворювання приймається центральною лікарсько - експертною комісією Державної установи Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України, у роботі якої мають право брати участь лікарі з гігієни праці територіального органу Держпраці, ЗОЗ, спеціалізованого ЗОЗ, робочого органу виконавчої дирекції Фонду, представники підприємства, первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві відсутня), представники вищого органу профспілки.

Оскарження рішення зазначеної комісії у разі незгоди хворого або роботодавця здійснюється у судовому порядку.

96. За наявності ознак стійкої втрати професійної працездатності внаслідок професійного захворювання ЗОЗ, що надає медичну допомогу працівникам підприємства, на якому працює хворий, або ЗОЗ за місцем його проживання направляє хворого на медико-соціальну експертну комісію для встановлення ступеня стійкої втрати професійної працездатності.

Порядок встановлення зв'язку захворювання з умовами праці

97. Професійний характер хронічного захворювання (отруєння) встановлюється лікарсько-експертною комісією високоспеціалізованого профпатологічного ЗОЗ (далі – комісія), склад якої затверджує керівник такого закладу.

У разі потреби до роботи комісії залучаються спеціалісти (представники) територіальних органів Держпраці, підприємства, робочого органу Фонду соціального страхування, первинної організації профспілки, членом якої є хворий, або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві відсутня).

98. Голова комісії повинен мати спеціалізацію зі спеціальності «Професійна патологія», наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії зі спеціальності «Професійна патологія» і стаж роботи за фахом не менше 10 років.

99. Рішення про зв'язок захворювання з умовами праці приймається на підставі клінічних, функціональних досліджень (амбулаторних або стаціонарних) з урахуванням відомостей, зазначених у:

копії трудової книжки – для визначення стажу роботи в умовах дії виробничих факторів;

виписці з амбулаторної картки (форма 025/у);

історії хвороби за весь період спостереження;

направленні хворого на комісію з медичним висновком лікаря-профпатолога;

санітарно-гігієнічній характеристиці умов праці;

інформаційній довідці про умови праці працівника, що складається лікарями з гігієни праці територіального органу Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством, у разі підозри в нього професійного захворювання (отруєння);

висновку фтизіатра, нарколога та інших документах (у разі потреби);

акті за формою Н-1 (у разі гострого професійного захворювання (отруєння)).

100. Висновок комісії спеціалізованого профпатологічного ЗОЗ про наявність (відсутність) професійного захворювання видається працівникові, а копія надсилається головному спеціалістові з професійної патології Автономної Республіки Крим, області, м.м. Києва та Севастополя за місцем роботи або проживання працівника та робочому органів Фонду соціального страхування.

Хворому видається довідка про стаціонарне обстеження в спеціалізованому профпатологічному ЗОЗ.

У зазначеному висновку, крім діагнозу, обов'язково зазначаються відомості про наявність (відсутність) професійного захворювання та придатність (непридатність) до роботи за професією у несприятливих (шкідливих) умовах праці.

Повідомлення про професійне захворювання (отруєння)

101. Спеціалізованими профпатологічними ЗОЗ стосовно кожного хворого складається повідомлення про професійне захворювання (отруєння) за формою П-3 (далі - повідомлення за формою П-3) згідно з додатком 19. Повідомлення за формою П-3 протягом трьох робочих днів після встановлення діагнозу надсилається керівникові підприємства, шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення професійного захворювання, територіальному органів Держпраці, який здійснює державний нагляд за підприємством, робочому органів виконавчої дирекції Фонду за місцем фактичного знаходження підприємства, а також профпатологу, який направив хворого до спеціалізованого ЗОЗ.

Термін дії повідомлення за формою П-3 становить 6 місяців з моменту встановлення діагнозу професійного захворювання у працівника.

У разі коли хворий працював на кількох підприємствах, де були умови для розвитку професійного захворювання, або за кількома професіями, під час роботи за якими були умови для розвитку професійного захворювання, повідомлення за формою П-3 надсилається на останнє підприємство, де він працював за професією, під час роботи за якою були умови для розвитку професійного захворювання.

102. У разі реорганізації підприємства, шкідливі виробничі фактори на якому призвели до розвитку професійного захворювання, повідомлення за формою П-3 надсилається його правонаступникові, а у разі ліквідації підприємства без правонаступника - місцевій держадміністрації за місцем реєстрації підприємства.

103. Працівникові видається під розписку медичний висновок лікарсько-експертної комісії спеціалізованого профпатологічного ЗОЗ про наявність (відсутність) у нього професійного захворювання за формою згідно з додатком 20.

Медичний висновок також надсилається профпатологу за місцем роботи працівника або проживання (якщо він не працює), який направляв його до спеціалізованого профпатологічного ЗОЗ.

104. Відповідальність за своєчасне повідомлення про професійне захворювання (отруєння) несе керівник спеціалізованого профпатологічного ЗОЗ, який встановив або відмінив діагноз професійного захворювання.

Порядок розслідування обставин і причин виникнення хронічних професійних захворювань

105. Після отримання повідомлення за формою П-3 керівник територіального органу Держпраці утворює протягом трьох робочих днів комісію з проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (далі - комісія з розслідування), до складу якої входять представники: територіального органу Держпраці (голова - комісії); ЗОЗ; роботодавця; первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві відсутня); вищого органу профспілки; робочого органу виконавчої дирекції Фонду за місце фактичного знаходження підприємства, а також у разі потреби представники інших органів.

Зазначені заклади, органи та організації протягом однієї доби з моменту одержання повідомлення за формою П-3 повинні надати територіальному органу Держпраці письмову інформацію про прізвище, ім'я, по батькові та посаду представника (представників), який пропонується включити до складу комісії з розслідування.

106. У разі ліквідації підприємства без правонаступника до складу комісії з розслідування входить представник місцевої держадміністрації за місцем реєстрації підприємства, шкідливі виробничі фактори на якому призвели до професійного захворювання.

107. Розслідування випадку професійного захворювання проводиться протягом десяти робочих днів після утворення комісії з розслідування. Якщо з об'єктивних причин розслідування не може бути проведене у зазначений строк, він може бути продовжений керівником територіального органу Держпраці, що утворив комісію, але не більш як на один місяць. Копія відповідного наказу надсилається всім членам комісії з розслідування.

108. У розслідуванні причин виникнення професійного захворювання інфекційної та паразитарної етіології беруть участь лікарі-епідеміологи.

109. Розслідування причин виникнення двох та більше професійних захворювань, на які страждає одна особа, проводиться у міру встановлення

професійного характеру таких захворювань за наявності повідомлення за формою П-3. В акті розслідування зазначається, чи було раніше у такої особи виявлено професійне захворювання, діагноз, рік його виявлення, а також усі супутні захворювання загального профілю.

110. Роботодавець зобов'язаний в установлений для проведення розслідування строк подати комісії з розслідування:

відомості про професійні обов'язки працівника; документи і матеріали, які характеризують умови праці на робочому місці (дільниці, цеху);

необхідні результати експертизи, лабораторних досліджень для проведення оцінки умов праці;

матеріали, що підтверджують проведення інструктажів з охорони праці; копії документів, що підтверджують видачу працівникові засобів індивідуального захисту;

приписи або інші документи, які раніше видані територіальним органом Держпраці і стосуються даного професійного захворювання;

результати медичних оглядів працівника (працівників); інші матеріали.

111. Роботодавець повинен забезпечити комісію з розслідування приміщенням, транспортними засобами і засобами зв'язку, організувати друкування, тиражування і оформлення в необхідній кількості матеріалів розслідування, у тому числі акта розслідування хронічного професійного захворювання.

112. Комісія з розслідування зобов'язана:

розробити програму розслідування причин виникнення професійного захворювання;

розподілити функції між членами комісії; розглянути питання щодо необхідності залучення до її роботи експертів;

провести розслідування обставин і причин виникнення професійного захворювання;

скласти акт розслідування хронічного професійного захворювання.

113. Комісія з розслідування проводить оцінку умов праці працівника за матеріалами раніше проведеної атестації робочих місць, результатів обстежень і досліджень, проведених атестованими лабораторіями в установленому законодавством Порядку, або санітарними лабораторіями, атестованими в установленому порядку, вивчає приписи органів державного нагляду за охороною праці, подання посадових осіб робочих органів виконавчої дирекції Фонду і представників профспілок, інструкції з охорони праці працівників, заключні акти періодичних медичних оглядів, накази та розпорядження адміністрації підприємства про порушення працівником вимог правил та інструкцій з охорони праці, строків проходження періодичних медичних оглядів, картки обліку індивідуальних доз опромінення на робочому місці джерелами радіаційного випромінювання, одержує письмові пояснення посадових осіб, інших працівників з питань, пов'язаних з розслідуванням причин виникнення професійного захворювання, а у разі потреби вимагає

проведення додаткових досліджень на робочому місці та бере участь у них, вивчає первинну медичну документацію хворого.

114. Розслідування причин виникнення професійних захворювань у працівників, направлених на роботу за межі підприємства, проводиться комісією з розслідування, головою якої є представник територіального органу Держпраці, що здійснює нагляд за підприємством, шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення професійного захворювання. Підприємство, де виявлено професійне захворювання, повинно повідомити про це підприємство, працівником якого є хворий, та робочий орган виконавчої дирекції Фонду. У роботі комісії з розслідування такого випадку обов'язково беруть участь представники підприємства, працівником якого є хворий, первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві відсутня), представник вищого профспілкового органу, робочого органу виконавчої дирекції Фонду за місцезнаходженням підприємства.

115. Встановлення професійного захворювання в осіб, які працювали за межами України на підприємствах колишнього СРСР, проводиться згідно з вимогами цього Порядку на підставі нотаріально завіреної копії трудової книжки.

116. У разі виявлення професійного захворювання у непрацюючих пенсіонерів, які працювали на території України, розслідування проводиться згідно з вимогами цього Порядку на підприємстві, шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення професійного захворювання.

Процедура оформлення акта проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання

117. За результатами розслідування комісія складає акт проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання за формою П-4 (далі - акт за формою П-4) згідно з додатком 21. Акт за формою П-4 є документом, в якому зазначаються основні умови, обставини і причини виникнення професійного захворювання, заходи щодо запобігання розвитку професійного захворювання та забезпечення нормалізації умов праці, а також встановлюються особи, які не виконали відповідні вимоги чинного законодавства.

118. Акт за формою П-4, підписаний членами комісії з розслідування, затверджується керівником територіального органу Держпраці та завіряється печаткою.

У разі незгоди члена комісії з розслідування із змістом акта за формою П-4 він його підписує, письмово викладає свою окрему думку, яка додається до акта і є його невід'ємною частиною, про що у ньому робиться відмітка.

119. Акт за формою П-4 складається протягом трьох днів після закінчення розслідування у семи примірниках та надсилається: територіальному органу Держпраці;

хворому;

робочому органу виконавчої дирекції Фонду;

первинній організації відповідної профспілки або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві відсутня);

вищому профспілковому органу;

профпатологу, який направив хворого до високоспеціалізованого профпатологічного ЗОЗ;

підприємству.

Акт за формою П-4 разом з матеріалами розслідування зберігається на підприємстві, в територіальному органу Держпраці та робочому органі виконавчої дирекції Фонду протягом 45 років, а в інших організаціях - не менше строку, передбаченого для вжиття визначених у ньому профілактичних заходів.

Заходи щодо запобігання виникненню професійних захворювань

120. Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після закінчення розслідування причин виникнення професійного захворювання розглянути матеріали розслідування та видати наказ про вжиття заходів до запобігання виникненню професійних захворювань та про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні санітарних норм і правил, що призвело до виникнення професійного захворювання.

121. Про вжиття запропонованих комісією з розслідування заходів до запобігання виникненню професійних захворювань роботодавець письмово інформує, територіальний орган Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством, протягом зазначеного в акті за формою П-4 строку.

122. Контроль за своєчасністю та об'єктивністю проведення розслідування причин виникнення професійних захворювань, документальним оформленням, вжиттям заходів до усунення зазначених причин здійснюють територіальні органи Держпраці, робочі органи виконавчої дирекції Фонду, профспілки або уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці відповідно до їх повноважень.

Реєстрація та облік випадків професійних захворювань (отруєнь)

123. Реєстрація та облік випадків професійних захворювань (отруєнь) ведеться у журналі обліку професійних захворювань (отруєнь) за формою згідно з додатком 28:

на підприємстві, у робочих органах виконавчої дирекції Фонду та в територіальних органах Держпраці на підставі повідомлень за формою П-3 та актів за формою П-4;

у ЗОЗ на підставі медичних висновків лікарсько-експертної комісії високоспеціалізованого профпатологічного ЗОЗ, а також повідомлень за формою П-3.

У разі виявлення кількох професійних захворювань хворий реєструється в журналі один раз із зазначенням усіх діагнозів.

124. Територіальні органи Держпраці на підставі актів за формою П-4 складають картки за формою П-5 згідно з додатком 22, які зберігаються протягом 45 років у таких закладах та МОЗ.

125. Порядок збирання та передачі інформації про випадки професійних захворювань (отруєнь) для автоматизованої системи обліку та аналізу професійних захворювань (отруєнь) визначається МОЗ.

126. Картки за формою П-5 надсилаються МОЗ щороку до 1 лютого і 1 серпня.

127. Форми державної статистичної звітності щодо професійних захворювань (отруєнь) затверджуються МОЗ.

128. Реєстрація та облік випадків професійних захворювань у працівників, які направлені на роботу за межі підприємства, здійснюються підприємством, працівником якого є потерпілий, робочим органом виконавчої дирекції Фонду за місцезнаходженням такого підприємства та територіальним органом Держпраці, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством.

129. Підтвержені випадки професійних захворювань працівників, які змінили місце роботи, або непрацюючих пенсіонерів підлягають реєстрації та обліку на останньому підприємстві, де були умови для виникнення професійного захворювання (незалежно від стажу роботи на ньому), в робочому органі виконавчої дирекції Фонду за фактичним місцем знаходження такого підприємства та територіальному органі Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством.

130. Випадки професійних захворювань, які виявлені в осіб, що приїхали на постійне проживання в Україну з інших держав, розслідуються в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, та реєструються ЗОЗ, територіальними органами Держпраці та робочими органами виконавчої дирекції Фонду за місцем їх проживання в Україні.

Розслідування аварій.

131. Розслідування проводиться у разі, коли сталася:

1) аварія першої категорії, внаслідок якої:

смертельно травмовано п'ять і більше осіб або травмовано десять і більше

осіб;

спричинено викид отруйних, радіоактивних та небезпечних речовин за межі санітарно-захисної зони підприємства або охоронної зони магістральних нафтогазопроводів;

збільшилася більш як у 10 разів концентрація забруднюючих речовин у навколишньому природному середовищі;

зруйновано будівлі, споруди чи основні конструкції об'єкта, що створило загрозу для життя і здоров'я працівників підприємства чи населення;

2) аварія другої категорії, внаслідок якої:

смертельно травмовано до п'яти осіб або травмовано від чотирьох до десяти осіб;

зруйновано будівлі, споруди чи основні конструкції об'єкта, що створило загрозу для життя і здоров'я працівників цеху, дільниці з чисельністю працюючих 100 і більше осіб;

спричинено викид отруйних, радіоактивних та небезпечних речовин в межах санітарно-захисної зони підприємства або охоронної зони магістральних нафтогазопроводів;

3) аварія, яка не відноситься до аварії I чи II категорії, і створила чи могла створити загрозу життю і здоров'ю працівників або населення, внаслідок якої зруйновано або порушено роботу машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, на які необхідно отримувати дозвіл (або подавати декларацію) на експлуатацію (застосування) у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України.

Випадки порушення технологічних процесів, роботи устаткування, тимчасової зупинки виробництва засобами автоматичного захисту та інші локальні порушення у роботі цехів, дільниць і окремих об'єктів, падіння опор та обрив проводів ліній електропередачі не належать до аварій, що мають категорію, і розслідуються підприємством в установленому законодавством порядку без залучення посадових осіб органів Держпраці

З метою врахування специфіки галузей економіки та визначення категорійності аварій, центральними органами виконавчої влади у разі потреби розробляються і затверджуються відповідні галузеві порядки про розслідування аварій за погодженням з Держпраці.

132. Про аварію очевидець повинен негайно повідомити безпосереднього керівника робіт або іншу посадову особу підприємства, які зобов'язані поінформувати роботодавця для негайного введення в дію плану локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (у разі наявності).

133. Роботодавець або особа, яка керує виробництвом під час зміни, зобов'язані діяти згідно з планом локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, вжити першочергових заходів до рятування потерпілих і надання їм першої долікарської допомоги, локалізації аварії, встановлення меж небезпечної зони та обмеження доступу до неї людей, збереження до прибуття комісії з розслідування аварії обстановки на місці події.

134. Роботодавець зобов'язаний негайно повідомити про аварію,

зазначену у підпунктах 1–3 пункту 135 Порядку, територіальний орган Держпраці, орган управління підприємства, місцеву державну адміністрацію або орган місцевого самоврядування, територіальний орган з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, територіальний орган досудового розслідування за місцем виникнення аварії і відповідний профспілковий орган, а у разі травмування або загибелі працівників також відповідний робочий орган Фонду.

135. Розслідування аварії, під час якої сталися нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння), проводиться Держпраці, у тому числі за спеціальним рішенням Кабінету Міністрів України, та з урахуванням вимог цього Порядку.

Розслідування аварії, під час якої не сталося нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), проводиться відповідними комісіями (якщо Кабінетом Міністрів України не прийнято спеціальне рішення), які утворюються та очолюються представниками:

у разі настання аварії першої категорії – центрального органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить підприємство, чи місцевою державною адміністрацією (у разі відсутності такого органу);

у разі настання аварії другої категорії – органом управління підприємства, чи місцевою державною адміністрацією (у разі відсутності такого органу);

у разі настання аварії, яка не відноситься до аварії I чи II категорії, а також випадків порушення технологічних процесів – роботодавця.

До складу комісій з розслідування аварій, під час яких не сталося нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), входять представники Держпраці та ДСНС за обов'язковим погодженням з цими органами.

У разі коли аварія сталася через проектні недоробки або конструктивні недоліки устаткування, для участі в роботі комісії з розслідування аварії залучаються представники підприємства – розробника такого устаткування (якщо підприємство ліквідовано, а правонаступника немає – можливо залучати підприємства, аналогічні за профілем розробників устаткування).

136. У ході розслідування комісія з розслідування аварії визначає:
масштаб аварії;

необхідність утворення експертної комісії, яка встановлює обставини і причини аварії, фактори, що призвели до аварії, розробляє план заходів щодо запобігання подібним аваріям та, у разі потреби, готує пропозиції стосовно коригування нормативної та проектної документації;

підтверджує факти порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, встановлює осіб, які несуть відповідальність за виникнення аварії, розробляє план заходів щодо ліквідації її наслідків та запобігання подібним аваріям;

надає інформацію щодо відповідності встановленим вимогам нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої сталася аварія або використання (експлуатація) якої могло стати її причиною (однією із причин)

137. Комісія з розслідування аварії зобов'язана протягом 20 (двадцяти) робочих днів провести розслідування обставин і причин аварії та скласти акт за формою Н-1.

Залежно від масштабу аварії у разі потреби зазначений строк може бути продовжений органом, який утворив комісію з розслідування аварії, з метою проведення додаткових досліджень або експертизи.

Збитки, заподіяні аварією, визначаються з урахуванням відомостей, згідно з додатком 23.

138. Матеріали розслідування аварії складаються з документів, зазначених у пункті 53 цього Порядку, а також доповідної записки про роботу аварійно-рятувальних служб або підрозділів державної пожежної охорони, якщо вони залучалися до ліквідації наслідків аварії.

139. Друкування, тиражування і оформлення в необхідній кількості матеріалів розслідування аварії здійснює підприємство, на якому сталася аварія, та у п'ятиденний строк після завершення розслідування надсилає їх органам, представники яких брали участь у розслідуванні, територіальному органу досудового розслідування за підслідністю та територіальному органу Держпраці.

У разі розслідування аварії, що не спричинила нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), примірник акта за формою Н-1 зберігається на підприємстві до завершення вжиття заходів, визначених комісією, але не менш як два роки.

140. За результатами розслідування аварії та на підставі висновків відповідної комісії роботодавець зобов'язаний проаналізувати причини виникнення аварії, розробити та наказом затвердити план заходів щодо запобігання подібним аваріям у строк, зазначений комісією в акті спеціального розслідування нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії і згідно із законодавством притягнути до відповідальності працівників за порушення вимог законодавства про охорону праці.

Роботодавець, згідно з вимогами законодавства з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та про охорону праці, затверджує:

план заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, у якому зазначаються відомості про можливі аварії та інші надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, прогнозуються наслідки, передбачаються сили і засоби для їх ліквідації, а також строки виконання цих заходів;

план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, в якому зазначаються відомості про всі можливі аварії та інші надзвичайні ситуації, дії посадових осіб і працівників підприємства у разі їх виникнення, обов'язки особового складу аварійно-рятувальних служб або працівників інших підприємств, які залучаються до ліквідації наслідків аварій (надзвичайних ситуацій).

141. У разі коли аварія сталася через проектні недоробки або конструктивні недоліки устаткування, роботодавець зобов'язаний надіслати підприємству – розробникові і виробнику устаткування обґрунтовані рекамації, їх копії – органам управління підприємством, у разі їх відсутності – органу місцевої державної адміністрації або місцевого самоврядування.

Відповідальність за порушення вимог Порядку

142. Особи, які проводили розслідування нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруень) та аварій, несуть відповідальність згідно із законодавством за своєчасне і об'єктивне їх розслідування, обґрунтованість прийнятих рішень та інших обов'язків, визначених цим Порядком.

143. Особи, які порушують або не виконують вимоги цього Порядку, несуть відповідальність згідно із законодавством.
